

Miestny národný výbor v Hornej Marikovej (1954 – 1990)

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1572_23339	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Miestny národný výbor v Hornej Marikovej	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1954 – 1990	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	6,20 bm, t. j. 49 archívnych škatúl (54 úradných kníh, 13 evidenčných kníh, 46 registratúrnych pomôcok, 10 archívnych škatúl administratívnych spisov, 144 účtovných kníh).	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Miestny národný výbor v Hornej Marikovej	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Prvým ústavným predpisom, ktorý uzákonil tvorbu a fungovanie národných výborov, bol Ústavný dekrét prezidenta republiky č. 18/1944 Zb. zo 4. decembra 1944, ktorým boli ustanovené miestne a okresné národné výbory ako orgány verejnej správy vo všetkých jej odboroch na oslobodenom území. Postavenie, činnosť a vzťahy národných výborov (ďalej NV) na území Slovenska prvýkrát upravovalo nariadenie Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR o národných	Dejiny správy pôvodcu

		výboroch, ktoré zrušilo obecné a obvodné notárske úrady, okresné a župné úrady. Národné výbory boli ustanovené ako volené orgány štátnej moci a správy v obciach, okresoch a krajoch. Výkonnými orgánmi miestnych národných výborov v rokoch 1945 – 1950 boli obvodné úrady MNV (OÚ MNV), ktoré evidovali a vybavovali písomnú agendu všetkých MNV, ktoré patrili do ich obvodu. V tomto období tvorili obce Horná a Dolná Mariková jednu obec pod názvom Mariková. Obec Mariková ako sídlo obvodného úradu miestnych národných výborov (OÚ MNV) zabezpečovala administratívne činnosti pre obce Mariková, Hatné a Klieština. Za účelom výmeny politicky nespoľahlivých osôb boli národné výbory vo februári 1948 nahradené dočasnými správnymi komisiami. Po ich zrušení opäť vznikli národné výbory. Obvodné úrady miestnych národných výborov zrušilo vládne nariadenie č. 14/1950. Vykonávateľom štátnej moci sa stali MNV. Ústavný zákon č. 12/1954 Zb. z. o NV spolu so zákonmi č. 13/1954 Zb. z. o organizácii práce NV a č. 14/1954 Zb. z. o voľbách do NV znamenali ďalšie upevnenie postavenia NV. Národné výbory boli ustanovené ako miestne orgány štátnej moci. Ich členovia boli volení ľuďom. Najvyšším orgánom MNV bolo plénum, ktoré viedlo a kontrolovalo činnosť svojich zložiek. Plénum MNV schvaľovalo plán, rozpočet, účtovné uzávierky a kontrolovalo ich plnenie. Do jeho kompetencie patrila aj hospodárska, správna a kultúrna oblasť. Výkonnými orgánmi MNV bola rada a komisie. Rada sa skladala z predsedu národného výboru, podpredsedov, tajomníka a ďalších členov. Zabezpečovala a organizovala plnenie úloh národného výboru, vykonávala jeho uznesenia. Pre jednotlivé oblasti sa z členov MNV vytvárali stále komisie, ktoré mali zabezpečovať plnenie úloh NV. Kompetencie národných výborov sa rozšírili vydaním zákona o NV č. 65/1960 Zb. z. Národné výbory dostali do správy podniky, ktoré slúžili potrebám obyvateľstva na úrovni obce alebo mesta. Dostali aj časť zodpovednosti za riadne hospodárenie JRD. Kompetencie národných výborov v oblasti organizácie miestnej výstavby, rozvíjania	

		kultúry, poľnohospodárskej výroby ako aj v oblasti spravovania školských zariadení, údržby miestnych komunikácií a pravidelného zásobovania obyvateľstva posilnil zákon č. 69/1967 Zb. z. Postavenie národných výborov upravovali aj zákony č. 70 a č. 71/1967 Z. z. V decembri 1990 činnosť národných výborov na základe zákona č. 369/1990 Zb. z. zanikla. Po komunálnych voľbách sa zriadili obecné a mestské úrady. Plénium MNV v Marikovej 30. januára 1954 jednohlasne schválilo rozhodnutie rady MNV zo dňa 20. januára 1954 o rozdelení obce Mariková na Dolnú a Hornú Marikovú. Na prvom plenárnom zasadnutí bol do funkcie predsedom MNV v Hornej Marikovej zvolený Štefan Gaško. V nasledujúcich rokoch sa na poste predsedu MNV vystriedalo niekoľko funkcionárov: Jozef Chuchút, Pavol Mateášik, Štefan Kušnierik, Ondrej Juris, František Kopinec, Klement Gaško, Pavol Pacek, Alexander Adamčík. Zákonmi SNR č. 71/1969 o územnom členení Slovenska a č. 72/1969 o pôsobnosti NV na Slovensku boli zrušené krajské národné výbory. V niektorých okresoch vznikli v rokoch 1969 - 1971 obvodné úrady MsNV a MNV, ktoré prevzali niekoľko kompetencií okresných národných výborov. V období 1969 – 1971 sídlil v Dolnej Marikovej obvodný úrad MNV, do obvodu ktorého patrili spolu s obcou Horná Mariková aj obce Dolná Mariková, Hatné a Klieština. S účinnosťou od 1. januára 1972 bolo krajské zriadenie na Slovensku obnovené zákonom SNR č. 159/1971.	
3.2.3.	Archival history	Počas existencie MNV v Hornej Marikovej vykonali pracovníci archívu niekoľko kontrol správy registratúry. V roku 1964 pracovník archívu skonštatoval, že evidovanie registratúrnych záznamov sa na MNV viedlo podľa predpisov bez väčších nedostatkov. Registratúrne záznamy boli uložené v dvoch ohňovzdorných skrinách (účtovný materiál a matričná agenda), v troch drevených a jednej plechovej skrini. Pri prehliadke registratúrnych záznamov bolo zistené, že na úrade sú uložené aj registratúrne záznamy pochádzajúce z činnosti obvodného notárskeho úradu (matričné knihy z rokov 1840 – 1896).	Dejiny archívneho fondu

		V roku 1984 pracovníčky archívu pri kontrole správy registratúry zistili, že spisy sa radili chronologicko-numericke podľa čísel bez spisových obalov. Osobitne sa ukladali stavebné povolenia a spisy komisií. Registratúrne záznamy boli uložené v kancelárii úradu v drevenej a kovovej skrini, zvyšná agenda sa nachádzala v registratúrnom stredisku v dvoch drevených skriniach. Táto miestnosť zároveň slúžila aj ako sklad. V čase kontroly mal MNV schválené vyradovanie registratúrnych záznamov za roky 1961 – 1970. V apríli 1988 sa z dôvodu zavedenia novej spisovej služby konala na MNV metodická inštrukcia. V júni 1989 vykonali pracovníčky archívu následnú kontrolu správy registratúry, počas ktorej konštatovali, že sa registratúrny denník sa naďalej viedol bez registratúrnych značiek, znakov hodnoty a lehoty uloženia. Registratúrne záznamy sa ukladali chronologicko-numericke. Stavebná a sociálna agenda bola manipulovaná osobitne. Po dohode s tajomníkom MNV sa malo pripraviť vyradovanie registratúrnych záznamov za roky 1971 – 1983. Do archívu sa mali odovzdať aj registratúrne záznamy z rokov 1961 – 1970 vyradené ešte v roku 1977. V archívnom fonde MNV v Hornej Marikovej sa zachovali zápisnice pléna, rady a komisií (1954 – 1990), evidenčné knihy (1957 – 1976), registratúrne pomôcky (1955 – 1990). Administratívne spisy sa nachádzajú vo fonde v rozpätí rokov 1954 – 1990, účtovné písomnosti z rokov 1954 – 1990. Archívny fond Miestneho národného výboru v Hornej Marikovej, vzhľadom na povahu a množstvo zachovaných archívnych dokumentov, poskytuje primerané informácie k dejinám obce Horná Mariková od roku 1954. Najlepší prehľad o dianí v obci je možné získať predovšetkým zo zápisníc pléna a rady MNV. Tieto informácie môžu byť doplnené o údaje zo zachovaných zápisníc komisií, administratívnych spisov a z účtovného materiálu.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Pod prírástkovým číslom 121 z 31. augusta 1968 boli do archívu prevzaté prvé registratúrne záznamy s trvalou dokumentárnou hodnotou v rozsahu 0,10 bm z rokov	Spôsoby získavania archívnych

		1954 - 1960. V roku 1969 sa v rozsahu 1,80 bm prevzali písomnosti z rokov 1951 – 1961 pod prírástkovým č. 455. Písomnosti v rozsahu 5,53 bm z rokov 1961 - 1990 boli do archívu odovzdané 28. decembra 1993 pod prírástkovým číslom 912. Posledné preberanie sa uskutočnilo 13. septembra 2010 pod prírástkovým číslom 1403. Do archívu boli prevzaté archívne dokumenty v rozsahu 0,48 bm z rokov 1954 – 1990.	prírastkov
3.3.1.	Scope and content	Písomnosti z archívneho fondu MNV v Hornej Marikovej nám poskytujú dôležitú pramennú základňu pre štúdium politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych dejín obce. V archívnom fonde sa zachovali zápisnice pléna, rady MNV (1954 - 1990), Výboru žien (1959 – 1966) a zápisnice komisií (komisia na ochranu verejného poriadku, sociálno-zdravotná komisia, komisia brannej výchovy pri rade MNV). Registratúrne pomôcky sa zachovali z rokov 1955 - 1990, evidenčné knihy z rokov 1957 – 1976, administratívne spisy z rokov 1954 - 1990 a účtovný materiál z rokov 1954 - 1990. Archívny fond sa skladá z 54 úradných kníh, 13 evidenčných kníh, 46 registratúrnych pomôcok, 10 archívnych škatúľ administratívnych spisov a 144 inventárnych jednotiek účtovného materiálu. Zo zápisníc pléna, rady a komisií môžeme získať informácie o činnosti a fungovaní MNV, o problémoch obce a jej obyvateľov. Administratívne spisy (1954 - 1990) obsahujú údaje o hospodársko-kultúrnom rozvoji obce. Sú to materiály týkajúce sa rôznych oblastí napr. výstavby obce, plánov rozvoja obce, vnútornej správy, školstva a kultúry, poľnohospodárstva, miestneho hospodárstva, sociálnej starostlivosti atď. Účtovný materiál, ktorý tvoria najmä knihy príjmov, knihy výdavkov, rozbory hospodárenia, rozpočty, pokladničné knihy, knihy pohľadávok, peňažné denníky poskytujú materiál o obecnom hospodárení.	Obsah a rozsah archívneho fondu

3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Celkovo boli podané tri návrhy na vyradenie písomností, ktoré vznikli v rokoch 1954 – 1990 z činnosti MNV v Hornej Marikovej. Archívne dokumenty boli do archívu prevzaté preberacími protokolmi: Ar - 89/1969, ŠOKA 801/1993, AIII/5 - 2010/00634. Pri spracovávaní archívneho fondu sa vytriedili prázdne obaly, multiplikáty, pozvánky, obežníky, písomnosti účtovného charakteru bez trvalej dokumentárnej hodnoty a písomnosti individuálnej bytovej výstavby.	Vyraďovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Archívny fond je uzavretý, prírastky sú možné.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra archívneho fondu po usporiadaní (chronologicko-numericke) a sprístupnení archívnych dokumentov: I. Úradné knihy A. Zápisnice (1954 - 1990) B. Evidenčné knihy (1957 - 1976) II. Spisový materiál A. Registratúrne pomôcky (1955 - 1990) B. Administratívne spisy (1954 - 1990) III. Účtovný materiál A. Účtovný materiál (1954 - 1990)	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing	Archívne dokumenty možno reprodukovať so súhlasom archívu podľa podmienok	Podmienky

	reproduction	uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Považskej Bystrici, Viera Majbová 1994: Miestny národný výbor v Hornej Marikovej 1954 – 1990, inventár, Považská Bystrica.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Považská Bystrica Slovenských partizánov 1135/55, 017 01 Považská Bystrica	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie je známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Marikovej (1888) 1895 – 1945 (1957), Okresný úrad v Považskej Bystrici 1923 - 1945, Okresný národný výbor v Považskej Bystrici 1945 – 1990, Obvodný úrad miestnych národných výborov v Marikovej 1945 – 1950 (1953), Obvodný úrad miestnych národných výborov v Dolnej Marikovej 1969 – 1971.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Horná Mariková. 2015: JUDr. Emil Chuchút Považská Bystrica. ISBN 978-80-971379-7-7	Informácie o publikovaní

		Horná Mariková. 2021: JUDr. Emil Chuchút Považská Bystrica. ISBN 978-80-570-3492-6	
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis archívneho fondu pripravila Mgr. Michaela Košová v roku 2023.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	20.01.2023	Dátum vyhotovenia opisu